

บทที่ 3

ลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด เป็นองค์กรที่บุคคลหลายๆคนมารวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันคือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีหลักอุดมการณ์เดียวกันมาจัดตั้งองค์กร โดยแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่จะได้มาจากการที่สมาชิกแต่ละคนออมรายได้ฝากไว้กับสหกรณ์เป็นประจำและในลักษณะของการถือหุ้น ถ้าหากสมาชิกประสบความเดือดร้อนเรื่องการเงิน สหกรณ์สามารถช่วยเหลือสมาชิกได้โดยการให้กู้ ซึ่งการกู้เงินจากสหกรณ์นั้นจะเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าสถาบันการเงิน ส่วนเงินทุนที่เหลือจะนำไปลงทุนในหลักทรัพย์อื่น

ซึ่งการจัดสรรเงินทุนในการให้สินเชื่อและการลงทุนของสหกรณ์นั้นถือว่ามีความสำคัญต่อองค์กรมาก เนื่องจากผลตอบแทนที่ได้รับจะเป็นรายได้หลักขององค์กร ดังนั้นจึงต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและรัดกุมเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ จำกัด

ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2510 สมัยฯพณฯ สุนทร หงส์สารมภ์ ดำรงตำแหน่งอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ดำริที่จะจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขึ้น เพื่อจะให้เป็นสวัสดิการแก่อาจารย์ และข้าราชการ แต่เนื่องจากท่านดำรงตำแหน่งอธิการบดีเพียง 1 ปี ทำให้การจัดตั้งได้หยุดชะงักไป ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2518 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นคร ณ ลำปาง หัวหน้ากองกลาง สำนักงานอธิการบดี (ในขณะนั้น) ได้มีบันทึกขอความเห็นชอบในการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ต่อศาสตราจารย์ นายแพทย์ยงยุทธ สัจจวาณิชย์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีเหตุผลสำคัญเพื่อเป็นสวัสดิการแก่อาจารย์ ข้าราชการ และลูกจ้าง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้รับความเห็นชอบจึงมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการเพื่อเตรียมการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อคณะกรรมการได้ยกร่างข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์เสร็จเรียบร้อยแล้วได้เสนอขอความเห็นต่อที่ประชุมคณบดีพร้อมได้ประกาศเชิญชวนอาจารย์ ข้าราชการและลูกจ้างประจำของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สมัครเป็นสมาชิกต่อตั้ง ปรากฏว่ามีผู้สนใจเป็นสมาชิกประมาณร้อยละกว่าคนและได้เสนอร่างข้อบังคับเพื่อขอจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 นายทะเบียนสหกรณ์ได้รับจดทะเบียนใช้ข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด และอนุญาตให้ใช้ข้อบังคับสำหรับสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2519 (สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด, 2549 : 3)

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

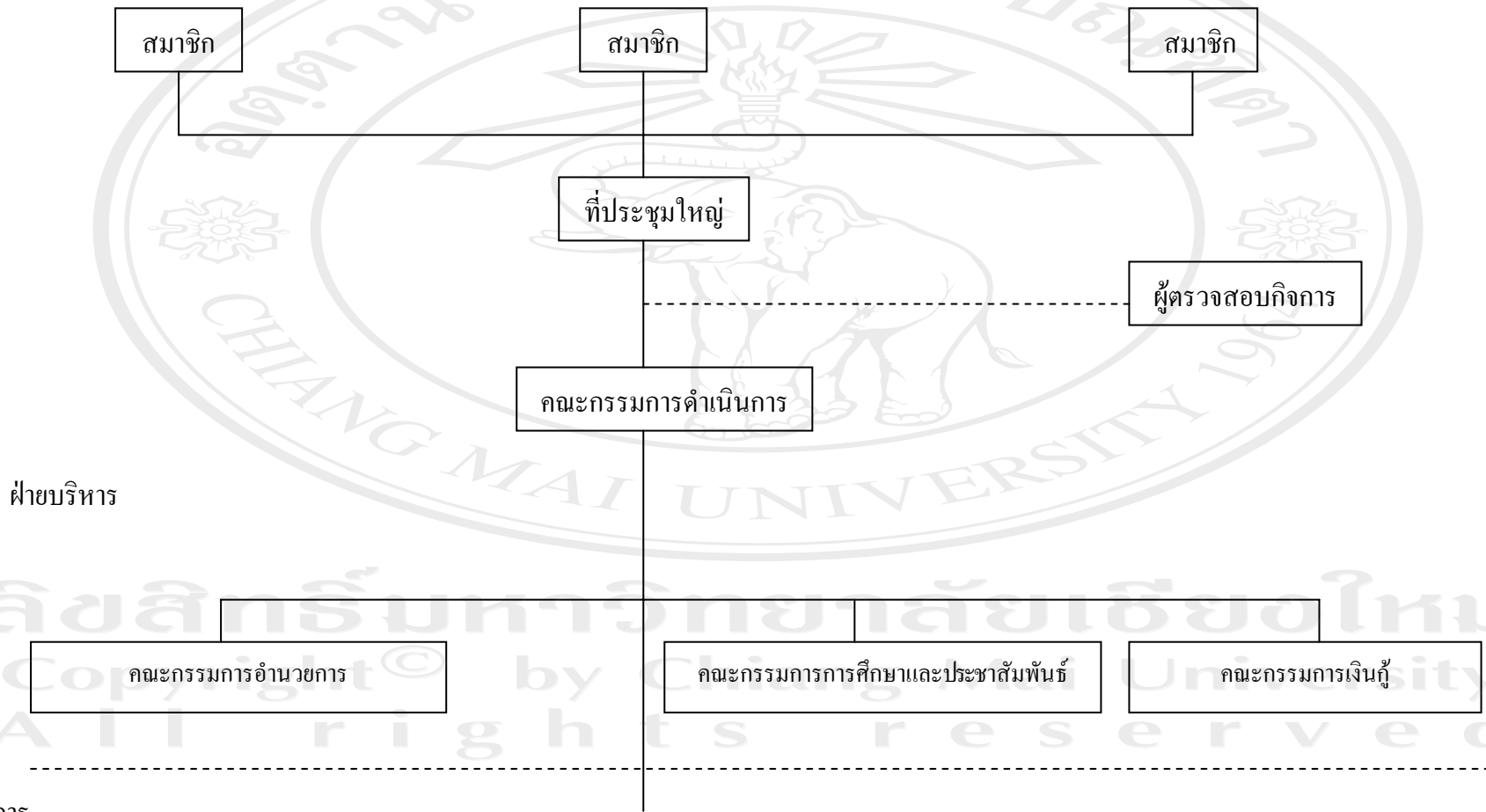
มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมฐานะเศรษฐกิจของสมาชิกโดยวิธีร่วมกันดำเนินธุรกิจเพื่อประโยชน์ร่วมกัน ดังต่อไปนี้ (สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด, 2549 : 3)

1. ส่งเสริมให้สมาชิกและสมาชิกสมทบออมทรัพย์
2. ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและการช่วยเหลือตัวเองของสมาชิก
3. เพื่อส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจและสวัสดิการของสมาชิก
4. เพื่อช่วยเหลือให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิกตามความจำเป็น โดยประหยัด
5. รับฝากเงินของสมาชิก
6. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน

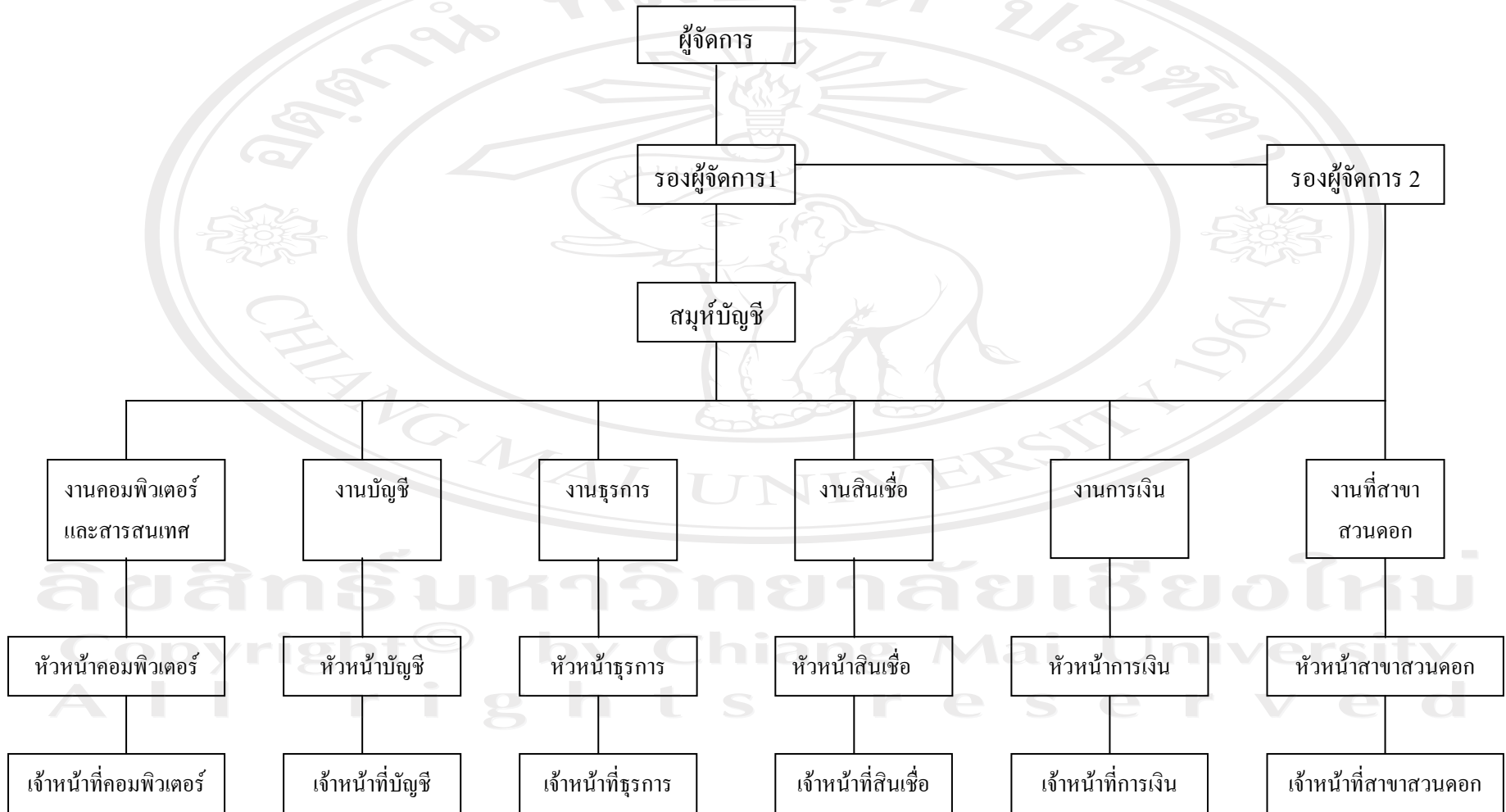
โครงสร้างของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

โครงสร้างของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด จะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนของฝ่ายบริหาร และส่วนของฝ่ายจัดการ ซึ่งในการดำเนินงานจะเริ่มต้นจากสมาชิก กล่าวคือ สมาชิกจะเลือกตั้งตัวแทนของตนจากที่ประชุมใหญ่มาเป็น คณะกรรมการการดำเนินงานเพื่อให้มาบริหารงานในสหกรณ์ และจัดจ้างฝ่ายจัดการมาปฏิบัติงานในสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ เพื่อให้มาบริการแก่สมาชิกที่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์ สำหรับรายละเอียดโครงสร้างของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ได้แสดงไว้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

ภาพที่ 1 (ต่อ) แสดงโครงสร้างของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด สามารถแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบได้ ดังต่อไปนี้ (สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด. 2550 : 3-8)

1. สมาชิก

ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกต้องลงลายมือชื่อของตนในทะเบียนสมาชิกกับชำระค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกและชำระค่าหุ้นตามข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด เมื่อได้ปฏิบัติดังกล่าวแล้ว จึงจะถือว่าได้สิทธิในฐานะสมาชิกตามข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ ซึ่งสิทธิของสมาชิกมีดังนี้

- 1.1 เข้าร่วมประชุมใหญ่เรื่องเสนอความคิดหรือออกเสียงลงคะแนน
- 1.2 เข้าชื่อเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ
- 1.3 เสนอหรือได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์
- 1.4 ได้รับบริการทางธุรกิจหรือวิชาการจากสหกรณ์

ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสมทบเมื่อได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งแล้ว ย่อมได้สิทธิและหน้าที่ในฐานะสมาชิกสมทบในการถือหุ้น ฝากเงิน กู้ยืมเงิน การค้าประกัน การเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมใหญ่ การเข้ารับการศึกษาอบรมตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด เว้นแต่สิทธิในการนับชื่อของสมาชิกสมทบเข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใดๆ หรือเป็นกรรมการดำเนินการของสหกรณ์

2. คณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ประกาศ และมติของที่ประชุมใหญ่ ซึ่งรวมไปถึงการกำหนดนโยบายการบริหารงาน การตัดสินใจฝากหรือลงทุน ดำรงทรัพย์สินสภาพคล่อง รวมทั้งควบคุมดูแลกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนจัดให้มีแผนพัฒนาและประกันคุณภาพสหกรณ์

3. คณะกรรมการอำนวยการ

คณะกรรมการอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ในการเป็นผู้บริหารงานสหกรณ์ แทนคณะกรรมการดำเนินการ โดยจะควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายและมติของคณะกรรมการดำเนินงานและพิจารณาเสนอแนะการฝากเงิน การลงทุน การดำรงทรัพย์สินสภาพคล่องต่อคณะกรรมการดำเนินการ

4. คณะกรรมการเงินกู้

คณะกรรมการเงินกู้มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บริหารงานสหกรณ์แทนคณะกรรมการดำเนินการด้านการพิจารณาอนุมัติเงินกู้แก่สมาชิกภายในวงเงินที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

พร้อมกับตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเงินกู้ และควบคุมให้เงินกู้มีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสหกรณ์

5. คณะกรรมการการศึกษา สวัสดิการและประชาสัมพันธ์

คณะกรรมการการศึกษา สวัสดิการและประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บริหารงานสหกรณ์แทนคณะกรรมการดำเนินการในด้านการศึกษาอบรม ด้านสวัสดิการ และด้านประชาสัมพันธ์ในการให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับวิธีการออมและการใช้จ่ายเงินอย่างรอบครอบ ตลอดจนวิธีการต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ

6. ผู้ตรวจสอบกิจการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

ตรวจสอบหลักฐานและความถูกต้องของการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อประเมินผลและอาจให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ทั้งทางวิชาการและทางปฏิบัติในกิจการนั้นๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ มติ และคำสั่งของสหกรณ์หรือกิจการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

และเสนอรายงานผลการตรวจสอบประจำเดือนต่อคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมประจำเดือนคราวถัดไป แล้วเสนอผลการตรวจสอบประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่ด้วย

7. ผู้จัดการ

ผู้จัดการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการเสนอเป้าหมาย แผนงาน และโครงการ ต่อคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์บรรลุวัตถุประสงค์พร้อมกับจัดทำบัญชีกำไรขาดทุน รายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์แล้ว นำเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ และปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการหรือคณะกรรมการอื่นๆ ของสหกรณ์มอบหมายให้ หรือตามที่ควรกระทำ เพื่อให้กิจการลุล่วงไปด้วยดี

8. รองผู้จัดการ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการตรวจสอบเอกสารทางการเงิน และสัญญาเงินกู้ พร้อมกับคำขอกู้ของสมาชิกและสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นที่มาขอกู้เงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด พร้อมกับควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายของสหกรณ์ออมทรัพย์

9. สมุหบัญชี

มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการควบคุมการนำเงินสดเข้า – ออก ห้องนิรภัย พร้อมกับตรวจสอบดูแลการจัดทำบัญชีประจำวัน งบประจำเดือน งบประจำปี และการทำรายงานทุกประเภท พร้อมกับควบคุมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบ

10. งานคอมพิวเตอร์

มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรวบรวม บันทึก ประมวลวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมกับดูแลรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์ของทุกระบบงาน และปรับปรุง พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ทันต่อเหตุการณ์

11. งานสินเชื่อ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้องของการทำสัญญากู้เงินทุกประเภทพร้อมกับสรุปรายงานประจำวันเพื่อตรวจสอบความถูกต้องกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

12. งานการเงิน

มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทางการเงินแล้วส่งมอบให้งานบัญชีพร้อมกับจัดทำรายงานรายรับ – รายจ่าย เพื่อเสนอที่ประชุมคณะกรรมการจัดเก็บและรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

13. งานบัญชี

มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุมและตรวจสอบการจัดทำงบการเงินและรายงานต่างๆ รวมทั้งข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำเสนอสมุห์บัญชี พร้อมกับจัดเก็บและรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อรอการตรวจสอบบัญชี

14. งานธุรการ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการควบคุมดูแลด้านสารบรรณ ประชาสัมพันธ์ และสวัสดิการสมาชิกและคอยดูแลควบคุมด้านการประชุม และการประสานงานกับคณะกรรมการพร้อมกับปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อมีความจำเป็นหรือตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

การดำเนินงาน ของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

การดำเนินการของสหกรณ์นั้นจะทำหน้าที่เหมือนสถาบันการเงินคือจะระดมทุนจากสมาชิกและแหล่งเงินทุนต่างๆ เพื่อมาให้บริการแก่สมาชิกที่มีความเดือดร้อนในเรื่องการเงิน โดยจะยึดหลักการร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการด้านสังคมสงเคราะห์ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการตามหลักการบริหารธุรกิจ โดยธุรกิจหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์

สหกรณ์จะดำเนินการให้สมาชิกมีการออมทรัพย์ได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1 การสะสมหุ้น

สหกรณ์ออมทรัพย์จะดำเนินการออกหุ้นให้สมาชิกถือไว้ในครอบครองได้ไม่จำกัดจำนวน ซึ่งมูลค่าหุ้น หุ้นละ 10 บาท โดยการถือครองหุ้นของสหกรณ์จะแบ่งได้ตาม

1.1.1 หน้าที่ ข้อบังคับของสหกรณ์ ได้กำหนดให้สมาชิกและสมาชิกสมทบทุกคนต้องชำระเงินค่าหุ้นเป็นรายเดือนตั้งแต่เดือนแรกที่เข้าเป็นสมาชิกหรือสมาชิกสมทบตามอัตราส่วนของจำนวนเงินได้รายเดือนของตน ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงหลักเกณฑ์การถือหุ้น

เงินได้รายเดือน(บาท)	การถือหุ้นรายเดือน(บาท)
ต่ำกว่า 5,000	200
5,000 - 6,000	250
6,001 - 7,000	300
7,001 - 8,500	350
8,501 - 10,000	400
10,001 - 12,000	450
12,001 - 14,000	500
14,001 - 16,500	550
16,501 - 19,000	600
19,001 - 22,000	650
22,001 - 25,000	700
25,001 - 28,500	800
28,501 - 32,000	900
สูงกว่า 32,000	1,000

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด, 2549 : 6

จากตารางที่ 3 สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัดจะต้องชำระค่าหุ้นเป็นรายเดือนตามอัตราส่วนของเงินได้รายเดือนของตน เช่น สมาชิกที่มีเงินได้รายได้อยู่ในช่วงระหว่าง 6,001 บาท ถึง 7,000 บาท จะต้องชำระค่าหุ้นเป็นรายเดือน เป็นจำนวน 300 บาท ซึ่งถ้าสมาชิกมีเงินได้รายเดือนเพิ่มขึ้นอัตราชำระค่าหุ้นก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

1.1.2 ความสมัครใจ ถ้าสมาชิกและสมาชิกสมทบ ประสงค์จะถือหุ้นรายเดือนในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ หรือจะขอซื้อหุ้นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ย่อมทำได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ

1.2 การฝากเงินไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากสมาชิกได้ถูกต้องตามกฎหมาย สมาชิกสามารถฝากและถอนได้เช่นเดียวกับการฝาก ถอนเงินเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งการฝากไว้กับของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.2.1 ประเภทออมทรัพย์

1.2.1.1 เงินฝากออมทรัพย์ ต้องเปิดบัญชีเงินฝากไว้ไม่น้อยกว่า 100 บาท สหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้ตามยอดเงินคงเหลือเป็นรายวันในอัตราที่กำหนด โดยสหกรณ์จะประกาศให้ทราบเป็นคราวๆ ไป และจะนำดอกเบี้ยเข้าบัญชีให้ปีละ 2 ครั้ง คือวันที่ 31 มีนาคม และ 30 มิถุนายน ของทุกปี

1.2.1.2 เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ต้องเปิดบัญชีไม่น้อยกว่า 100 บาท โดยสหกรณ์จะนำดอกเบี้ยเข้าบัญชีให้ปีละ 4 ครั้ง คือวันที่ 31 มีนาคม 30 มิถุนายน 30 กันยายน และ 31 ธันวาคม

เงื่อนไขการถอนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษจะถอนได้ไตรมาสละ 1 ครั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม หากไตรมาสใดมีการถอนมากกว่า 1 ครั้ง สหกรณ์จะคิดค่าธรรมเนียมการถอนครั้งที่ 2 และครั้งต่อไปในอัตราร้อยละ 0.25 ของจำนวนเงินที่ถอนในแต่ละครั้ง แต่ดอกเบี้ยที่สหกรณ์นำเข้าบัญชีตามกำหนด ให้ถอนได้ภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่นำดอกเบี้ยเข้าบัญชี โดยสหกรณ์จะไม่สะสมเป็นจำนวนครั้งในการถอน ส่วนอัตราดอกเบี้ยสหกรณ์จะประกาศให้ทราบเป็นคราวๆ ไป

1.2.2 ประเภทฝากประจำ

1.2.2.1 เงินฝากประจำ จะต้องมีการเปิดบัญชีไม่น้อยกว่า 100 บาท ระยะเวลาฝากแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 3 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน และคิดดอกเบี้ยเป็นรายวันในอัตราคงที่ ณ วันที่ฝาก จนครบกำหนดระยะเวลาฝาก (อัตราดอกเบี้ยจะไม่เปลี่ยนแปลงจนกว่าจะฝากครบกำหนด) สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากประจำต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาร้อยละ 15 โดยสหกรณ์จะหักภาษี ณ ที่จ่ายแล้วนำส่งสรรพากร

1.2.2.2 เงินฝากสะสมทรัพย์ จะต้องเปิดบัญชีไม่น้อยกว่า 100 บาท ฝากโดยการหักเงินเดือนเป็นรายเดือนๆ ละเท่าๆ กัน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเดือนละ 25,000 บาท และมีระยะเวลาฝาก 2 ปี จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน 1 ปีบัญชี แต่หากถอนก่อนกำหนด จะได้รับดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์

2. การบริการสินเชื่อ สามารถแบ่งเป็น

2.1 การให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก โดยสหกรณ์จะกำหนดประเภทเงินกู้ไว้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ ส่วนจะบริการสมาชิกเป็นเงินกู้ประเภทใดนั้นจะต้องดูความพร้อมของสหกรณ์และความเหมาะสมของสมาชิกว่ามีความจำเป็นหรือไม่ หรือมีความเดือดร้อนมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะจำแนกรายละเอียดการให้เงินกู้แก่สมาชิกดังต่อไปนี้

2.1.1 เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน

เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินเป็นการให้กู้ระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบำบัดทุกข์และบรรเทาความเดือดร้อน หรือเหตุจำเป็นอื่นที่รีบด่วน เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน โดยส่วนใหญ่เงินให้กู้ประเภทเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินมักจะเป็นจำนวนเงินที่ไม่มากนัก และชำระคืนในระยะเวลาสั้น ดังนั้นการกู้เงินประเภทนี้จึงไม่ต้องมีหลักประกันในการค้ำประกันเงินกู้

2.1.2 เงินกู้สามัญ

เงินกู้สามัญ เป็นการให้กู้ระยะปานกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการค้ำประกันในการให้เงินกู้ยืมอย่างรอบคอบ โดยเงินกู้ชนิดนี้จะมีจำนวนเงินมากกว่าเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากการที่สมาชิกไม่ชำระหนี้ สหกรณ์จึงได้กำหนดให้เงินกู้ประเภทนี้จะต้องมีหลักประกันในการกู้เงิน โดยสมาชิกอาจใช้บุคคล หรือเงินฝาก หรือทุนเรือนหุ้น หรืออสังหาริมทรัพย์ ในการค้ำประกันเงินกู้ยืมได้ ซึ่งเงินกู้สามัญสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.1.2.1 เงินกู้สามัญทั่วไป

เงินกู้สามัญทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกนำเงินไปใช้ในการอำนวยความสะดวก หรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆที่จำเป็น เช่น ชำระหนี้สินเดิมที่กู้จากบุคคลภายนอกในอัตราที่ต้องเสียดอกเบี้ยแพง ซื้อเครื่องใช้ที่จำเป็น ซ่อมแซมบ้านเรือนหรือใช้ในกิจการอื่นๆที่จำเป็น

2.1.2.2 เงินกู้สามัญเพื่อเป็นสวัสดิการแก่สมาชิก แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน ดังนี้

- (1) เพื่อซื้อคอมพิวเตอร์ เครื่องมือสื่อสาร และอุปกรณ์เทคโนโลยี
- (2) เพื่อซื้อเครื่องใช้ในครัวเรือน
- (3) เพื่อการทัศนศึกษา
- (4) เพื่อการศึกษาบุตร

2.1.3. เงินกู้พิเศษ

เงินกู้พิเศษ เป็นการให้กู้ระยะยาว จึงมีวงเงินกู้ยืมที่สูงกว่าเงินกู้ประเภทอื่นๆ ดังนั้นจึงต้องมีการถ่วงดุลในการให้เงินกู้ยืมอย่างรอบคอบ และเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากการที่สมาชิกไม่ชำระหนี้ นั่น สหกรณ์จึงได้กำหนดค้ำเงินกู้ประเภทนี้ จะต้องมียอดประกันในการกู้เงิน โดยสมาชิกอาจใช้เงินฝาก หรือทุนเรือนหุ้น หรืออสังหาริมทรัพย์ ในการค้ำประกันเงินกู้ยืมได้ ซึ่งโดยปกติแล้วสหกรณ์มักไม่นิยมให้กู้เงินประเภทนี้ เนื่องจากว่าต้องใช้ระยะเวลาานาน และไม่สามารถที่จะทำให้เงินทุนหมุนเวียนได้คล่องตัวนัก ซึ่งเงินกู้พิเศษสามารถแบ่งได้ เป็น 2 ประเภท คือ

2.1.3.1 เงินกู้พิเศษเพื่อส่งเสริมฐานะความมั่นคงของสมาชิก

เงินกู้ประเภทนี้มีวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่เกี่ยวกับความมั่นคงในชีวิต หรือลงทุนประกอบการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก

2.1.3.2 เงินกู้พิเศษเพื่อการเคหะสงเคราะห์

แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน ดังนี้

- (1) เพื่อซื้อที่ดินพร้อมอาคารที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ซึ่งสร้างแล้วเสร็จพร้อมโอนกรรมสิทธิ์ โดยจะเป็นการซื้อจากผู้ประกอบการก็ได้
- (2) เพื่อปลูกสร้างอาคาร หรือเพื่อซื้อที่ดินพร้อมปลูกสร้างอาคาร เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง
- (3) เพื่อต่อเติม หรือขยาย หรือซ่อมแซมอาคาร ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง
- (4) เพื่อไถ่ถอนจำนองที่ดินพร้อมอาคารที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง และ/หรือคู่สมรส หรือที่อยู่อาศัยในที่ดินของบิดาหรือมารดาของตนเอง จากสถาบันการเงินอื่น
- (5) เพื่อไถ่ถอนจำนองที่ดินพร้อมอาคาร และปลูกสร้าง หรือต่อเติม หรือขยาย หรือซ่อมแซมอาคาร ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง และ/หรือคู่สมรส และ/หรือบิดามารดา จากสถาบันการเงินอื่น
- (6) เพื่อไถ่ถอนจำนองที่ดินเปล่าพร้อมปลูกสร้างอาคารที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง และ/หรือ คู่สมรส จากสถาบันการเงินอื่น

2.2 การให้บริการสินเชื่อแก่ สหกรณ์อื่น

การให้บริการสินเชื่อแก่สหกรณ์อื่น เพื่อที่จะเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีและช่วยเหลือในหมู่สหกรณ์ออมทรัพย์ด้วยกัน โดยคณะกรรมการดำเนินการจะเป็นผู้พิจารณาวงเงิน

กู้ยืม โดยจะให้สหกรณ์อื่นกู้ได้ก็ต่อเมื่อสหกรณ์มีเงินทุนเหลือจากการให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิกแล้ว ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

สหกรณ์ออมทรัพย์ จะให้เงินกู้แก่สหกรณ์ผู้ขอกู้ที่มีวัตถุประสงค์จะใช้เงินกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกู้หรือเพื่อกำเนินธุรกิจอื่นของสหกรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและระเบียบอันเหมาะสมเท่านั้น

3. การลงทุน

การลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ จะนำเงินทุนส่วนที่เหลือจากการให้สินเชื่อแก่สมาชิกและสหกรณ์อื่น รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ ไปลงทุนเพื่อ

(1) ดำรงสภาพคล่องหรือสำรองไว้ใช้จ่ายยามจำเป็น เช่น เตรียมไว้สำหรับการถอนเงินฝากการถอนหุ้น การกู้ยืมเงินของสมาชิก การจ่ายเงินปันผล และเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยเงินกู้สมาชิก และการจ่ายชำระเจ้าหนี้ เป็นต้น

(2) ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของรายได้ที่เป็นตัวเงิน เช่น ดอกเบี้ยจากตราสารหนี้ เงินปันผลจากตราสารทุน กำไรหรือส่วนเกินทุนจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ ค่าเช่าและค่าสิทธิจากการให้ใช้ทรัพย์สิน เป็นต้น

(3) ผลประโยชน์อื่นที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น ความสัมพันธ์ทางการค้า ธุรกิจหรืออุตสาหกรรม เป็นต้น

การลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์จะต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย เนื่องจากการดำเนินงานของสหกรณ์จะมีผลกระทบต่อบุคคลหลายฝ่ายดังนั้นกฎหมายจึงเข้ามาควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถลงทุนได้ดังนี้ (ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2545 : 32-39)

3.1 ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

ในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์เมื่อสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์มีสูง สามารถนำเงินที่เหลือจากการให้บริการแก่สมาชิกและสหกรณ์อื่น นำไปฝากไว้ที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ทันทีโดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ โดยชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์เป็น สถาบันการเงินกลางของขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์จัดตั้งขึ้นซึ่งเป็นศูนย์กลางของสหกรณ์ออมทรัพย์ในหลายๆ ด้าน เช่น มีอำนาจในการรับฝากเงิน หรือการลงทุนจากสหกรณ์โดยในการลงทุนของชุมนุมสหกรณ์และสหกรณ์อื่นนั้นต้องพิจารณาถึงผลตอบแทนและความเสี่ยง คือ

ผลตอบแทนจากการฝากในชุมนุมสหกรณ์โดยทั่วไปจะต่ำกว่าการนำเงินไปให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมแต่จะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร แต่เวลาให้สินเชื่อหรือเงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์ ชุมชุมสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมในอัตราที่ต่ำกว่าธนาคารเสมอ โดยชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์จะกู้เงินและรับฝากเงินจากสหกรณ์ 2 ลักษณะ คือ

3.1.1 ออกตั๋วสัญญาใช้เงินประเภทเพื่อเรียก ระยะเวลา 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี เป็นต้น

3.1.2 รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือฝากประจำและให้สินเชื่อแก่สหกรณ์ 2 แบบ คือ

- ระยะสั้น ผ่อนชำระคืนไม่เกิน 12 งวด (เดือน)
- ระยะยาว ผ่อนชำระคืนไม่เกิน 72 งวด (เดือน)

ความเสี่ยงในการฝากเงินไว้ในชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์จะมีความเสี่ยงต่ำกว่าการฝากเงินไว้ในสหกรณ์อื่น แต่จะสูงกว่าการฝากเงินไว้ในธนาคารเนื่องจากรัฐบาลโดยกระทรวงการคลังกำกับเงินฝากของธนาคารเต็มวงเงิน ร้อยละร้อย

3.2 ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

โดยทั่วไปในส่วนนี้สหกรณ์จะฝากเงินไว้กับธนาคารเป็นหลักเนื่องจากการฝากเงินไว้กับธนาคารนั้นตามปกติจะให้ผลตอบแทนไม่สูงและค่อนข้างใกล้เคียงกันในแต่ละธนาคารจะแตกต่างกันอยู่บ้างในกรณีธนาคารใหญ่และเล็กซึ่งตามปกติธนาคารเล็กจะมีความมั่นคงต่ำกว่าจะเสนอผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยที่สูงกว่าเพื่อจูงใจผู้ฝากเงินและขึ้นอยู่กับอัตราที่กำหนดของแต่ละธนาคารจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารเงินในแต่ละสหกรณ์จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวเหล่านี้เพื่อประโยชน์ในการการบริหารเงินที่เหมาะสมและผลตอบแทนยังขึ้นอยู่กับประเภทของเงินฝาก ได้แก่

3.2.1 เงินฝากกระแสรายวัน ผลตอบแทนน้อยมากหรืออาจไม่มี

3.2.2 เงินฝากออมทรัพย์ ผลตอบแทนน้อย

3.2.3 เงินฝากประจำ จะแบ่งตามระยะเวลา เช่น ระยะ 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน 24 เดือน และ 36 เดือน เป็นต้น

ตามปกติยิ่งระยะเวลานาน ยิ่งมีอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงขึ้นตามไปด้วย(แต่ต้องระมัดระวัง กรณีการถอนคืนก่อนกำหนดจะทำให้ดอกเบี้ยที่ได้รับนั้นถูกหักคืนตามเงื่อนไขโดยธนาคารมักจะใช้วิธีหักคืนจากยอดเงินในบัญชีเงินฝากโดยตรง)

ความเสี่ยงจากการฝากเงินไว้ในธนาคารนั้นมีความเสี่ยงน้อยมาก ณ เวลานี้ อาจเรียกรวมได้ว่าไม่เสี่ยง(Risk Free) เพราะรัฐค้ำประกันเงินฝากเต็มวงเงินซึ่งในอนาคตจะมีการผลักดันระบบการประกันเงินฝากเป็นบางส่วนเข้ามาแทน

3.3 ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

โดยทั่วไปในการลงทุนในส่วนนี้สหกรณ์ออมทรัพย์จะลงทุนในรูปแบบของ เอกสารสิทธิทางการเงินหรือเรียกอีกอย่างว่า ตราสารหนี้ที่จะแสดงว่า ผู้ถือเอกสารสิทธิยินยอมให้ผู้ กู้เงินของตนไปใช้ โดยผู้มีสิทธิตามเอกสารสิทธิทางการเงินนั้น จะได้รับผลตอบแทนที่ชัดเจน ตามที่กำหนด ทั้งในเรื่องของอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ตามระยะเวลาที่ได้ตกลงไว้และ เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาไถ่ถอน ผู้ถือตราสารหนี้จะได้รับคืนเงินต้น โดยหากเกิดกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืน (Default) ได้ผู้ถือตราสารหนี้มีสิทธิในการเรียกร้องเงินคืนเหนือผู้ถือหุ้นสามัญ โดยตราสารหนี้สามารถแบ่งออกได้หลายประเภทแบ่งตามผู้ออกตราสาร ได้แก่

3.3.1 ผู้ออกตราสารเป็นรัฐบาล จะเรียกว่า พันธบัตรรัฐบาล คือ ตราสารที่ รัฐบาลออกเพื่อกู้เงินในตลาดทุน ซึ่งในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบของพันธบัตรในหลาย รูปแบบ ดังต่อไปนี้ (ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด. 2545 : 9-10)

3.3.1.1 พันธบัตรลงทุน (Investment Bond) เป็นพันธบัตรที่มีอายุ การไถ่ถอนยาวนานกว่าพันธบัตรประเภทอื่น คือ 10 ปี โดยมีวงเงินขั้นต่ำ 1,000 บาท กำหนดการ จ่ายดอกเบี้ยในอัตราลอยตัวที่เปลี่ยนแปลงตามอัตราตลาด ซึ่งจะจ่ายให้ปีละ 2 ครั้ง มีวัตถุประสงค์ ในการให้สถาบันการเงินถือเป็นทุนสำรอง

3.3.1.2 พันธบัตรเงินกู้ชนิดดอกเบี้ยต่างๆ (Loan Bonds) จะเป็น พันธบัตรที่มีอายุไถ่ถอนในช่วง 4-5 ปี วงเงินขั้นต่ำ 100 บาท มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมเงินออมจาก ภาคเอกชน

3.3.1.3 พันธบัตรเงินกู้ชนิดทบดอกเบี้ย (Savings Bond) จะเป็น พันธบัตรเงินกู้ที่เมื่อครบกำหนดไถ่ถอน จะได้รับดอกเบี้ยเท่ากับเงินต้น คือจะมีราคาเป็น 2 เท่า ของ ราคาพันธบัตรเมื่อแรกออกจำหน่าย

3.3.1.4 พันธบัตรพิเศษ (Special Bond) จะเป็นพันธบัตรรัฐบาลที่ ออกมาในกรณีพิเศษ เพื่อขายให้แก่ชาวต่างประเทศเท่านั้น

3.3.2 พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ คือ ตราสารที่รัฐวิสาหกิจต่างๆ ออกเพื่อกู้เงิน ในตลาดทุน โดยรัฐวิสาหกิจที่จะออกพันธบัตรได้จะต้องเป็นหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือเป็นองค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ และมีอำนาจที่จะออกพันธบัตรเพื่อการกู้เงิน ได้และการออกจำหน่ายต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณา ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนจาก

กรมบัญชีกลางและธนาคารแห่งประเทศไทย โดยพันธบัตรรัฐวิสาหกิจมีทั้งชนิดที่รัฐบาล โดยกระทรวงการคลังค้ำประกัน และชนิดที่รัฐบาลมิได้ค้ำประกัน

ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจนั้น ผลตอบแทนไม่สูงนัก แต่โดยทั่วไปจะมีผลตอบแทนสูงกว่าระดับดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารระยะเวลา 1 ปี เล็กน้อย และผลตอบแทน ของตราสารหนี้ของรัฐวิสาหกิจจะมีระดับที่สูงกว่าพันธบัตรรัฐบาลเล็กน้อย และตราสารของรัฐวิสาหกิจที่มีระดับเครดิตเรตติ้งที่สูงกว่ามักจะมีผลตอบแทนที่ต่ำกว่า (ตามหลักผลตอบแทนมากเสี่ยงมาก ผลตอบแทนน้อยเสี่ยงน้อย)

ความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจนั้นมีความเสี่ยงน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพันธบัตรรัฐบาลและพันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังค้ำประกันอาจจัดได้ว่าไม่มีความเสี่ยง(Risk free) อย่างไรก็ตามสิ่งที่ควรคำนึง ปัจจัยที่จะเป็นตัวแปรในการกำหนดระดับความเสี่ยงและระดับการตัดสินใจในการลงทุนจะต้องคำนึงถึง ได้แก่

- อัตราผลตอบแทน
- ระยะเวลาในการจ่ายผลตอบแทน เช่น 3 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน เป็นต้น
- กระทรวงการคลังค้ำประกัน
- สภาพคล่องในตลาดสูงหรือต่ำ(ขายในตลาดรองยากหรือง่าย)
- เครดิตเรตติ้งขององค์กรที่ออกพันธบัตรและผลการดำเนินงาน

3.4 ชื่อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

โดยทั่วไปในส่วนของ การลงทุนนี้ยังไม่พบในส่วนของสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่พบในส่วนของสหกรณ์การเกษตรซึ่งได้ลงทุนในธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ซึ่งระดับความเสี่ยงขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของธนาคารนั้นและความสามารถในการประกอบการขององค์กร เพราะหุ้นจัดเป็นตราสารทุน หากผลประกอบการไม่มีกำไรย่อมกระทบต่ออัตราการจ่ายผลตอบแทนและแม้กระทั่งอาจจะกระทบต่อมูลค่าของหุ้นด้วย

3.5 ชื่อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

สหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งมีการซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย ส่วนการซื้อหุ้นในสหกรณ์อื่นก็อาจมีปัญหาในบางแง่มุม อาทิ การซื้อหุ้นของสหกรณ์โดยทั่วไปจะมีสถานภาพของการเป็นสมาชิกหรือสมาชิกสมทบเป็นหลัก

ส่วนความเสี่ยงจากการซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น จะขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์นั้น และความสามารถในการประกอบการ

ของตัวองค์กร เพราะหุ้นจัดเป็นตราสารทุนหากผลประกอบการไม่มีกำไรจะส่งผลกระทบต่อการจ่ายผลตอบแทนดังกล่าว

3.6 ชื่อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

โดยทั่วไปในส่วนนี้มีตัวอย่างที่เกิดขึ้น เช่น การซื้อหุ้นของบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทประกันชีวิตที่เกิดขึ้นในขบวนการสหกรณ์ระดับผลตอบแทนจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการประกอบการถ้ากิจการมีกำไรหรือขาดทุนก็จะส่งผลกระทบต่อระดับการจ่ายเงินปันผล

การลงทุนส่วนนี้จัดว่ามีระดับความเสี่ยงสูงเพราะเป็นการลงทุนในตราสารทุนซึ่งอาจได้รับปันผลส่วนแบ่งกำไรสูงถ้ากิจการมีกำไร อย่างไรก็ตามระดับความเสี่ยงขึ้นอยู่กับความเสถียรภาพขององค์กรผู้ออกหุ้นนั้นและขึ้นอยู่กับความสามารถในการประกอบการขององค์กร เพราะหุ้นจัดเป็นตราสารทุนหากผลประกอบการไม่มีกำไรจะส่งผลกระทบต่อการจ่ายผลตอบแทน อาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะที่คล้ายคลึงกับข้อ 3.4 หรือแม้กระทั่งมูลค่าของหุ้นต่อหน่วย ถ้ากิจการมีการขาดทุนสะสมอาจมีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นที่ลดลง (มาตรการลดหุ้น – เพิ่มทุน) ปกติสหกรณ์อาจยังไม่ชินต่อระบบมูลค่าหุ้นที่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากหุ้นของสหกรณ์มีการกำหนดมูลค่าคงที่ตามที่ตราไว้ ปัจจุบันเริ่มมีบางสหกรณ์กำหนดในข้อบังคับของสหกรณ์ให้มูลค่าหุ้นเปลี่ยนแปลงในทางน้อยลงได้ตามสภาพการประเมินราคาสินทรัพย์ที่แท้จริงของสหกรณ์ที่ลดลง เช่น กรณีสหกรณ์โคออปอเรทีฟธนบุรี เป็นต้น

3.7 ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ กำหนด

ตามประกาศของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่องข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ณ วันที่ 10 มีนาคม 2543 โดยให้ลงทุน ดังนี้

3.7.1 ให้ลงทุนได้เฉพาะบัตรเงินฝากที่ธนาคารเป็นผู้ออกจะลงทุนในบัตรเงินฝากของบริษัทเงินทุนไม่ได้ ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 3 เดือน และไม่เกิน 3 ปี มูลค่าหน้าตั๋วไม่ต่ำกว่า 500,000 บาท ลักษณะการลงทุนแบบนี้ยังไม่พบในส่วนสหกรณ์เจตนาไปลงทุนเองโดยตรงแต่มีในส่วนของบัตรเงินฝากธนาคารกรุงไทย ซึ่งเกิดจากการแปลงสภาพหนี้ของตัวสัญญาใช้เงินจาก 56 บริษัทเงินทุนมาเป็นบัตรเงินฝาก ซึ่ง

บัตรเงินฝาก (พ.ร.บ.ธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 มาตรา 4 และ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 มาตรา 4) หมายถึง ตราสารซึ่งเปลี่ยนมือได้ที่ธนาคารพาณิชย์(หรือบริษัทเงินทุน) ออกให้แก่ผู้ฝากเงินเพื่อเป็น

หลักฐานการรับฝากเงินและเพื่อแสดงสิทธิของผู้ทรงตราสารที่จะได้รับเงินฝากคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ โดยจะมีการกำหนดดอกเบี้ยไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

3.7.2 ตัวแลกเปลี่ยน ที่ธนาคารเป็นผู้รับรอง สลักหลังหรือรับอาวัลหรือตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้สลักหลังหรือรับอาวัล โดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดชอบ

ตัวแลกเปลี่ยน(ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 908) หมายถึง หนังสือตราสารซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้ส่งจ่าย ส่งบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าผู้จ่าย ให้ใช้เงินจำนวนหนึ่งแก่บุคคลหนึ่ง หรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับเงิน

3.7.3 ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารเป็นผู้ออก ในส่วนนี้ตัวอย่างที่พบ การลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ ตัวอย่างเช่น การลงทุนในหุ้นกู้ธนาคารทหารไทย เป็นต้น

3.7.4 ตัวสัญญาใช้เงินที่ ออกโดยบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ซึ่งกองทุน เพื่อการฟื้นฟู และพัฒนาระบบสถาบันการเงินประกันการชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยในการลงทุนส่วนนี้เดิมเคย ได้รับความนิยมนสูงจากสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งจากที่เกิดความล้มเหลวของบริษัทเงินทุน 56 แห่ง จึงทำให้กระแสการลงทุนส่วนนี้ลดลง

3.7.5 ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นผู้ออก ผลตอบแทนที่ได้รับตามปกติจะอยู่ในระดับตราสารหนี้ทั่วไปซึ่งค่อนข้างใกล้เคียงกับตราสารหนี้รัฐวิสาหกิจทั่วไปเนื่องจากบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นองค์กรที่เกิดจากกฎหมายจัดตั้งเฉพาะ สำหรับความเสี่ยงขึ้นอยู่กับสภาพการปล่อยสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ การพิจารณาสามารถเทียบเคียงได้กับการลงทุนในตราสารหนี้รัฐวิสาหกิจ ซึ่งต้องพิจารณาในหลายประเด็น เช่น อัตราผลตอบแทนคงที่หรือลอยตัว ระยะเวลาอายุของตัว เงินไข และระยะเวลาการจ่ายผลตอบแทน

3.7.6 ฝากหรือลงทุนอื่นใดนอกจากที่กำหนดไว้ตามข้อที่ 3.7.1 - 3.7.5 โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติก่อน (สำหรับการลงทุนตามข้อนี้รวมกันต้องไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ก่อน)